

Borrell tesa el cable de les

La pugna política pel control de la futura xarxa de cable (les famoses autopistes de la informació) pot trencar el pacte CiU-PSOE.

Les autopistes de la informació poden ser una bomba de rellotgeria contra el pacte de governabilitat entre Convergència i Unió i el partit socialista.

La Generalitat de Catalunya ha fet arribar un missatge molt precís al Govern de l'estat: l'actual projecte de Llei de telecomunicacions per cable és inacceptable des d'un punt de vista autonòmic i ha de ser "substancialment modificat" pel Congrés dels diputats; i en cas que el PSOE optés per aprovar aquesta llei sense tenir en compte els punts de vista de CiU, el Govern català ho consideraria un fet prou greu per trencar el compromís de mantenir Felipe González fins a final d'any.

L'advertència nacionalista ha estat expressada les últimes setmanes al més alt nivell, segons fonts directament coneixedores de la qüestió, sense que fins al moment no s'hagi apreciat cap signe conciliador per part de l'executiu espanyol. Ben al contrari: tant el ministre d'Obres Públiques, Transport i Medi Ambient, Josep Borrell —màxim responsable polític del projecte de llei—, com la seva col·laboradora Elena Salgado, secretària general del Ministeri i artífex principal del controvertit text, han llançat públicament càrregues de profunditat contra qualsevol possibilitat d'entesa entre els dos governs.

El projecte de llei objecte de la discussió defineix les condicions en què es desenvoluparan en els pròxims anys a l'estat espanyol les telecomunicacions de banda ampla, conegudes popularment com autopistes de la informació. El text va ser enviat pel Govern espanyol al Congrés dels diputats el passat mes de gener, però les dificultats per arribar a una entesa entre els grups parlamentaris de CiU i PSOE ha anat endarrerint el termini de presentació d'esmenes i retardant-ne per tant l'aprovació. L'arribada de la campanya electoral municipal i autonòmica ha significat un nou estancament del procés legislatiu. La coalició nacionalista calcula, però, que la primera quinzena de juny, passades les eleccions, serà "crucial" per a determinar si és possible o no un acord. Els tècnics de la Conselleria d'Indústria treballen intensament

utopistes de la informació

aquestes últimes setmanes per preparar la bateria d'esmenes parcials que CiU pensa presentar a l'actual redactat de la llei. El Govern català creu que el treball parlamentari del mes de juny hauria de permetre deixar la llei prou madura per ser aprovada al mes de setembre, de retorn de les vacances estivals.

En canvi, si la via de les esmenes parcials no fructifica, Convergència i Unió presentarà molt probablement un text completament alternatiu en forma d'esmena a la totalitat. Aquesta situació, que fonts de la Generalitat qualifiquen de "no desitjable", significaria una ruptura de l'acord parlamentari de CiU i PSOE i, per extensió, l'inici d'una crisi política de conseqüències imprevisibles per a la governabilitat de l'estat. Una governabilitat que, a hores d'ara, està pendent d'un cable.

Una qüestió de sobirania. El projecte de llei de telecomunicacions per cable presentat pel Govern espanyol es basa en el principi de la primacia estatal en matèria d'ordenació de les telecomunicacions. Existirà una xarxa de fibra òptica, que cobrirà tot el territori de l'estat, a mans de l'anomenat "primer operador", que serà Telefònica per adjudicació directa. Aquesta xarxa oferirà tot tipus de serveis interactius, des de la transmissió de dades i imatges fins a serveis de telefonia.

A partir d'aquí, cada municipi o agrupació de municipis que compti amb un mínim de 20.000 habitants podrà convocar un concurs per adjudicar una segona xarxa d'àmbit estricte local. En principi, el Ministeri pretén que els concursos municipals es refereixin únicament a un dels múltiples serveis que es poden donar a través del cable de fibra òptica: la televisió per cable. Així, segons el disseny de Borrell, hi hauria d'una banda un primer gran operador de cobertura estatal oferint tot tipus de serveis i de l'altra multitud de petits operadors municipals dedicats a fer arribar canals de TV per cable als ciutadans. Tanmateix, a mig termini el MOPTMA convocarà un concurs per a la concessió d'una segona llicència d'operador d'àmbit estatal. La funció d'aquest segon gran operador seria lligar entre elles les microxarxes municipals per oferir, igual que Telefònica, serveis universals de transmissió de dades. El ministeri vol que aquest segon gran operador sigui l'ens semipúblic Retevisión, actualment en procés de privatització. El quadre de les

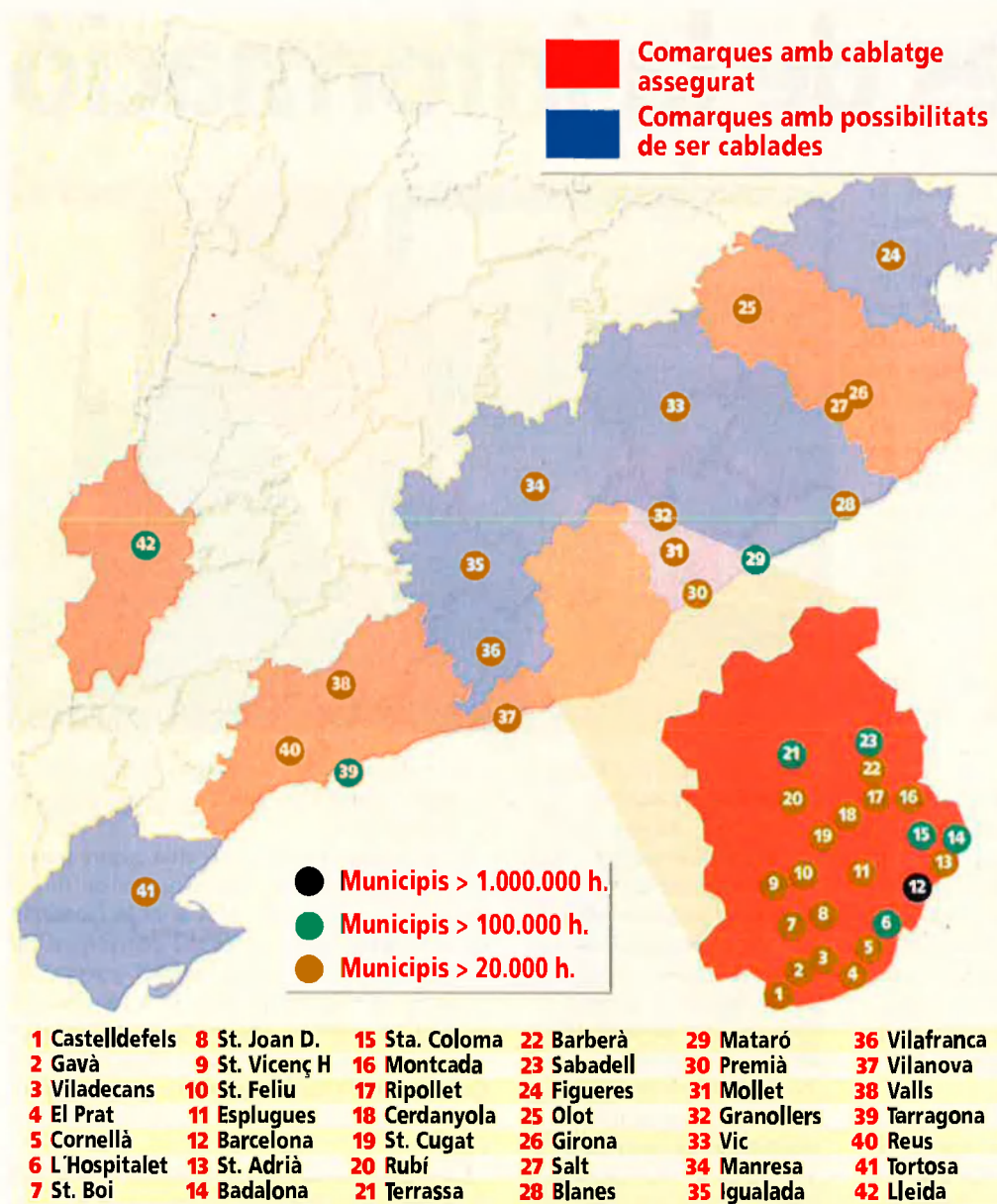
El conseller d'Indústria de la Generalitat de Catalunya, Antoni Subirà, ha abanderat l'oposició del Govern català al projecte de llei de telecomunicacions per cable. Subirà ha dit que si el Govern espanyol no accepta les demandes catalanes el Principat podria optar per promoure unilateralment una xarxa pròpia de cable de fibra òptica. La salut del pacte PSOE-CiU passa per la resolució d'aquest conflicte.

telecomunicacions de banda ampla, doncs, quedaria completat sense la intervenció de les autonomies.

L'inevitable conflicte ha saltat quatre mesos després de l'entrada del projecte de llei al Congrés dels diputats. I ha estat la Generalitat de Catalunya, a través del conseller d'Indústria, Antoni Subirà, el primer govern autonòmic que ha fet pública la seva oposició frontal al projecte, per motius polítics i de rendibilitat econòmica. Les objeccions del Govern català estan plasmades en dos informes lliurats a la premsa les darreres setmanes.

La discrepància bàsica, i on és més difícil un acord de compromís, se centra en la qüestió de les demarcacions municipals. La Generalitat entén que, d'acord amb el projecte del Govern espanyol, una part molt significativa del territori de Catalunya (concretament 16 comarques) restarien absolutament marginades de les telecomunicacions de banda ampla. Al Principat, la gran majoria de les poblacions de més de 20.000 habitants es concentra al llarg de la costa i especialment en la conurbació de Barcelona. Seguint criteris estrictes de mercat, aquestes zones seran les que atrauran les inversions en xarxa de fibra òptica (vegeu el mapa de la pàgina 24).

L'executiu català considera que per a les comarques marginades l'exclusió resultaria en el futur doblement dramàtica, donat que les telecomunicacions de banda ampla no solament són un factor de desenvolupament immediat sinó que a mig i llarg termini actuen com a element inductor d'inversió industrial

LES DUES CATALUNYES

Segons el projecte de llei de Telecomunicacions per cable presentat pel Govern espanyol, només els municipis o agrupacions de municipis de més de 20.000 habitants seran susceptibles de ser cablats. Un informe de la Generalitat de Catalunya demostra que l'aplicació d'aquest principi al territori del Principat provocaria un greu impacte de desequilibri amb greus conseqüències econòmiques per a les comarques que quedin marginades de la xarxa de cable. El mapa indica les zones que, pel nombre de població i les característiques econòmiques, serien cablades amb total (color vermell) o quasi total seguretat (color blau) per un inversor privat que es guiés únicament per criteris de rendibilitat econòmica. La Generalitat proposa que Catalunya sigui considerada demarcació única per aconseguir que, al costat de les comarques més apetitoses, l'empresa que munti la xarxa estigui obligada a cablar també les zones menys poblades.

ORIOL MARTÍ

i activitat empresarial. En el futur immediat, les empreses no es localitzaran en indrets que no estiguin correctament servits per una xarxa moderna de telecomunicacions per cable. L'aplicació del projecte de llei, segons aquesta visió, significaria un impacte greu sobre el desequilibri territorial a Catalunya. Miquel Puig, director general d'Indústria, exemplifica aquest risc: "Si s'aplica aquesta llei tal i com està ara, podríem estar creant dues Catalunyaes, l'una cablada i l'altra no, l'una situada en la via del progrés i l'altra condemnada a l'estancament econòmic i la despoblació". El diagnòstic de Puig seria aplicable també al País Valencià i a moltes altres comunitats autònomes. En principi, ni el Govern valencià ni el balear no s'han pronunciat oficialment ni han articularat propostes alternatives a les previstes pel projecte de llei de Borrell.

Contra el sistema de demarcacions municipals, la Generalitat vol que Catalunya sigui considerada a tots els efectes com una demarcació única. Per tant, no hi hauria un segon operador diferent a cada població sinó un únic segon operador per a tot el territori català. Així, argumenten des de la Conselleria d'Indústria, qui instal·lés el cable en les zones més rendibles (Barcelona, la seva àrea metropolitana i la costa) hauria de fer-ho també en les menys poblades. Indústria creu que la part apetitosa del pastís compensaria de llarg la inversió en les zones potencialment menys rendibles per a l'operador. Es tractaria d'un sistema molt similar al seguit amb el procés d'extensió de la xarxa de gas: "qui vol el tall, també ha d'acceptar menjar una mica d'os".

La segona gran exigència de la Generalitat és que sigui el Govern català, i no el central ni els ajuntaments, l'autoritat competent per

L'Ajuntament de Barcelona ha convocat un concurs per cablar 20.000 llars de la ciutat com a prova pilot. L'equip de Maragall no vol perdre el tren de la fibra òptica.

concedir la llicència d'aquest segon operador. Miquel Puig ho argumenta des de dos punts de vista: jurídic i lingüístico-cultural. Jurídic, perquè "tant el text de la Constitució com la doctrina que el Tribunal Constitucional ha produït durant els últims anys permeten a la Generalitat d'intervenir en matèria de televisió"; i lingüístic: "si el Govern català és qui dóna les llicències és també qui posa les condicions. I dins de les condicions hi entra evidentment el tema lingüístic, que per a nosaltres és vital". Puig lliga aquest darrer punt de nou amb la qüestió de les demarcacions municipals: "si volem que el català sigui pre-

Joan Fageda, alcalde de Palma de Mallorca. Ha impulsat una societat mixta amb Endesa per instal·lar -sense concurs previ- la xarxa de cable en tota la ciutat.

Benvinguts al ciberespai

Les autopistes de la informació entraran als Països Catalans també de la mà del capital americà. En aquests moments l'empresa millor situada per aconseguir la major part del pastís del negoci del cable al nostre país és Catalana d'Iniciatives, SA, una societat mixta en què hi són presents els gegants americans de Time Warner i U.S. West, com també una representació de les principals empreses catalanes, la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona. Catalana d'Iniciatives considera el País Valencià com una de les zones potencialment més rendibles en els pròxims anys a l'hora de suportar serveis de cable.

Precisament la revista *Time*, que forma part de l'imperi Time Warner, ha publicat aquest mes de maig un monogràfic especial dedicat a les autopistes de la informació i a tots els serveis que es poden oferir a través de la fibra òptica. L'especial de *Time* -titulat "Benvinguts al ciberespai"- pot resultar útil per aquells lectors que vulguin fer-se una idea molt aproximada del canvi que significarà en les seves vides l'arribada de la xarxa de cable fins a les seves llars. Time Warner, per exemple, en aquests moments promou un projecte totalment pioner de televisió per cable interactiva a la ciutat nord-americana d'Orlando, Florida. Els usuaris tindran la possibilitat de veure les notícies que vulguin en el moment que vulguin, triant a partir d'un menú a la pantalla. De l'èxit d'aquesta experiència depèn, per exemple, que nosaltres puguem gaudir d'un servei similar en els pròxims anys.

"Benvinguts al ciberespai" representa un dels documents més complets sobre tots els aspectes que envolten la forma de societat que sorgirà -que ja va sorgint- a partir de les noves tecnologies de la informació. **E. V.**

tècnica i econòmica de les propostes de la Generalitat. L'empresa auditora ha enllestit pràcticament els treballs, que seran presentats molt probablement la primera quinzena de juny. I finalment, una empresa barcelonina anomenada Doga estudia, també per compte de la Generalitat, les condicions que el Govern català hauria d'exigir a l'hipotètic segon operador en cas que finalment l'administració autonòmica sigui reconeguda com a autoritat concessional.

En cas que les propostes catalanes no siguin admeses, el conseller Subirà ha anunciat que la Generalitat estudiarà aprofitar el buit legal existent a hores d'ara per tirar endavant unilateralment un segon operador de cable d'àmbit autonòmic, imitant les iniciatives de molts ajuntaments que arreu de l'estat ja han convocat els concursos de llicència sense esperar l'aprovació de la llei. Barcelona, per exemple, ha convocat un concurs per l'adjudicació d'una experiència pilot de cablatge de 20.000 llars de la ciutat. El consistori de Palma de Mallorca, per la seva banda, ha constituït una societat mixta amb Endesa amb l'objectiu de cablar la capital mallorquina. Les iniciatives es multipliquen emparant-se en l'alegalitat del moment. La guerra del cable, en qualsevol cas, està plantejada obertament, i Josep Borrell no sembla disposat a cedir un sol pam. El uns i els altres saben que la sobirania, a les portes del segle XXI, es juga en coses com aquesta. **Eduard Voltas**